

Sprawozdania

Pstrokoński (18 dni). Wszystkim, którzy poświęcili swój cenny czas, bez których pomocy działanie Akcji Bałtyckiej byłoby niemożliwe, serdecznie dziękujemy!

Operation Baltic 2011 – report. In 2011 Operation Baltic fieldwork was conducted at one Bird Ringing Field Station in spring (Hel) and at two such stations in autumn (Vistula Spit and Bukowo-Kopań – test catching at a new locality). Altogether 24 400 birds belonging to 74 species were ringed. The spring migration was more intense than in the previous year though it did not differ much from the average for 2001–2010. Short- and medium-distance migrants migrated with high intensity, particularly Great Tit *Parus major* (133% of the average for 2001–2010) and Long-tailed Tit *Aegithalos caudatus* (568% of the average for 2001–2010). In autumn the Vistula Spit station saw the most intense migration of the Great Tit in history (15 391 individuals ringed). It was the sixth highest year score for a single station in Operation Baltic history. On 11 October 2011 a single Pallas’s Leaf Warbler *Phylloscopus proregulus* was ringed at the Vistula Spit station.

Literatura

- Busse P. 2000. Bird Station Manual. SE European Bird Migration Network, Uniwersytet Gdański.
- Nowakowski J. K., Manikowska-Ślepowrońska B., Stępniewska K., Stępniewski K., Rosińska K. 2012. Akcja Bałtycka 2010 – sprawozdanie z prac. Ptaki Pomorza 3: 145–151.

Justyna Szulc, Jarosław K. Nowakowski, Krzysztof Stępniewski

Stacja Badania Wędrówek Ptaków, Uniwersytet Gdański, Wita Stwosza 59, 80-308 Gdańsk, j.k.nowakowski@gmail.com

Wędrówka ptaków szponiastych *Acipiteriformes*, sokołowych *Falconiformes*, gołębiowych *Columbiformes* i krukowatych *Corvidae* na Mierzei Wiślanej jesienią 2011 roku

ANDRZEJ KOŚMICKI, ADAM JANCZYSZYN, ARTUR NIEMCZYK,
DAWID KILON, GERARD BELA, PIOTR ZIENTEK

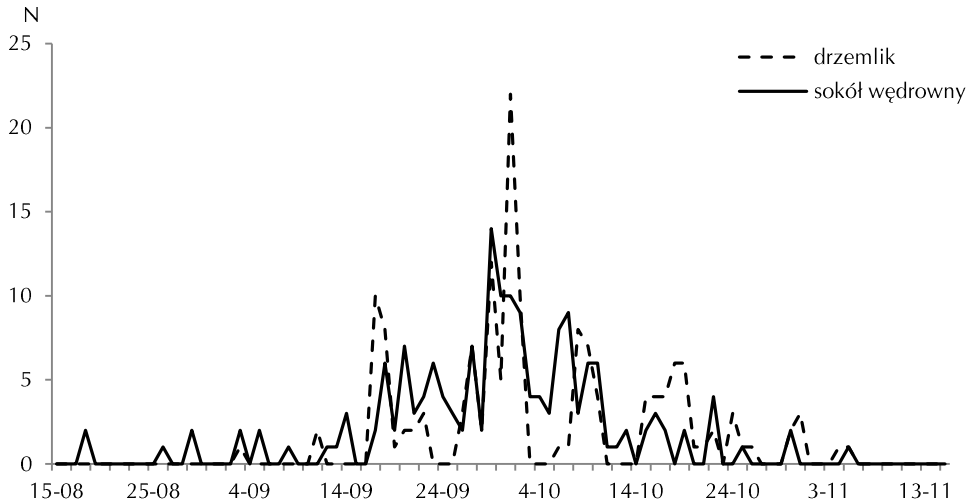
Liczenia ptaków na Mierzei Wiślanej w 2011 roku, tak jak w latach 2008–2010 prowadzone były w okresie od 15.08. do 15.11. przez 8 godzin dziennie, między godziną 7 a 15 (Bela et al. 2011). Obejmowały one przelotne ptaki szponiaste *Acipiteriformes*, sokołowe *Falconiformes*, gołębiowe *Columbiformes* i krukowate *Corvidae* (Bela et al. 2011). W 2011 roku stwierdzono łącznie 131 848 ptaków (tab. 1), czyli o 17% mniej w stosunku do roku poprzedniego (Kilon et al. 2013), o 4% mniej niż w roku 2008 (Bela et al. 2011) i o 3% więcej niż w roku 2009 (Bela et al. 2012). Pod względem liczebności ptaków szponiastych oraz sokołowych był to drugi

Tabela 1. Liczba osobników poszczególnych gatunków (gołębiowych, szponiastych, sokolowych i krukowatych) stwierdzonych w okresie jesiennej wędrówki od 15.08. do 15.11.2011 na Mierzei Wiślanej w kolejnych dekadach. Obserwacje w drugiej dekadzie sierpnia trwały 6 dni, a w ostatniej dekadzie listopada 5 dni

Table 1. Number of individuals of particular species (*Columbiformes*, *Acipiteriformes*, *Falconiformes*, *Corvidae*) recorded during the autumn migration from 15th August to 15th November 2011 on the Vistula Spit in consecutive ten-day periods of the months. Observations were carried out for six days in mid-August and for five days in late November. (1) – species, (2) – August, (3) – September, (4) – October, (5) – November, (6) – total

Gatunek (1)	sierpień (2)		wrzesień (3)			październik (4)			listopad (5)		Suma (6)
	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	
<i>C. oenas</i>	0	7	0	8	507	368	181	103	17	1	1192
<i>C. palumbus</i>	28	22	23	152	804	50508	8978	13459	427	10	74411
<i>S. decaocto</i>	0	0	0	2	0	1	2	0	0	0	5
<i>P. haliaetus</i>	2	3	17	13	3	0	0	0	0	0	38
<i>P. apivorus</i>	0	29	38	16	7	2	0	0	0	0	92
<i>C. clanga</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
<i>A. chrysaetos</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
<i>C. aeruginosus</i>	3	61	65	41	14	2	0	1	0	0	187
<i>C. cyaneus</i>	0	0	3	12	70	171	121	229	76	1	683
<i>C. macrourus</i>	0	0	1	4	0	2	1	0	0	0	8
<i>C. pygargus</i>	0	4	2	1	1	0	0	0	0	0	8
<i>Circus</i> sp.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
<i>A. nisus</i>	7	101	184	494	1539	2314	1556	1868	253	4	8320
<i>A. gentilis</i>	1	1	6	5	4	3	14	25	13	0	72
<i>M. milvus</i>	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2
<i>B. lagopus</i>	0	0	0	1	0	8	31	78	50	8	176
<i>B. buteo</i>	68	104	122	95	97	207	219	750	411	26	2099
<i>F. tinnunculus</i>	0	9	18	35	30	21	2	4	1	0	120
<i>F. vespertinus</i>	0	2	6	2	0	0	0	0	0	0	10
<i>F. columbarius</i>	0	0	2	23	32	54	25	13	2	0	151
<i>F. subbuteo</i>	14	30	78	143	50	2	0	0	0	0	317
<i>F. peregrinus</i>	2	3	5	22	55	62	13	7	1	0	170
<i>Falco</i> sp.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
<i>G. glandarius</i>	0	5	0	22	41	362	162	128	13	0	733
<i>P. pica</i>	0	0	0	0	1	2	2	0	0	0	5
<i>N. caryocatactes</i>	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	4
<i>C. monedula</i>	0	0	0	0	8	20	4382	5303	664	24	10401
<i>C. frugilegus</i>	0	0	0	0	0	211	9297	9710	1376	3	20597
<i>C. cornix</i>	0	3	0	12	10	217	5013	5296	1383	109	12043
Suma (6)	127	384	573	1104	3273	54538	29999	36975	4688	187	131848

Sprawozdania

Rys. 1. Dynamika przelotu drzemlika (N=151) i sokoła wędrownego (N=170) jesienią 2011 roku na Mierzei Wiślanej

Fig. 1. Migration dynamics of Merlin (N=151) and Peregrine Falcon (N=170) on the Vistula Spit in autumn 2011

najlepszy sezon na przestrzeni czterech lat badań, łącznie odnotowano 12 457 os. z 18 gatunków. Widziano o 8% szponiastych i sokołowych mniej niż w sezonie 2008 oraz o 72% więcej niż w roku 2009, kiedy stwierdzono ich najmniej (N=7202) (Bela et al. 2011, 2012). Tak jak w poprzednich sezonach, najliczniej migrującymi ptakami szponiastymi były: krogulec *Accipiter nisus* (N=8320), myszołów *Buteo buteo* (N=2099) i błotniak zbożowy *Circus cyaneus* (N=683). Odnotowana liczebność krogulca była najwyższa od początku badań i przewyższała średnią z lat 2008–2010 aż o 59% (Bela et al. 2011, 2012, Kilon et al. 2013). W 2011 roku stwierdzono o 123% krogulców więcej niż w roku 2009, kiedy odnotowano najniższą liczebność tego gatunku (N=3729) (Bela et al. 2012). Odwrotnie było w przypadku myszołowa, dla którego wyniki uzyskane w 2011 były najniższe na przestrzeni 4 lat badań. W omawianym sezonie zaobserwowano o 40% myszołowów mniej w stosunku do średnich liczebności z poprzednich lat (Bela et al. 2011, 2012, Kilon et al. 2013). W 2011 roku stwierdzono o 134 błotniaki zbożowe więcej niż w sezonie 2010 i o 300 os. więcej niż w roku 2009 (Bela et al. 2012, Kilon et al. 2013). Wyższe liczebności tego gatunku odnotowano tylko w roku 2008, kiedy stwierdzono 915 błotniaków zbożowych (Bela et al. 2011).

Omawiany sezon charakteryzował się dużymi liczebnościami większości ptaków szponiastych i sokołowych. Dla trzmielajada *Pernis apivorus*, błotniaka stawowego *C. aeruginosus*, błotniaka łąkowego *C. pygargus*, błotniaka stepowego *C. macrourus*, rybołowa *Pandion haliaetus*, drzemlika *Falco columbarius*, kobczyka *F. vespertinus* oraz sokoła wędrownego *F. peregrinus* odnotowano najwyższe liczebności od 2008 roku (Bela et al. 2011, 2012, Kilon et al. 2013). Na szczególną

uwagę zasługuje stwierdzenie 170 sokołów wędrownych, 151 drzemlików (rys. 1), 8 błotniaków stepowych i 10 kobczyków. Po raz pierwszy od początku liczeń, odnotowano orła przedniego *Aquila chrysaetos*, a drugi raz orlika grubodziobego *Clanga clanga*. Nie stwierdzono natomiast kani czarnej *Milvus migrans* oraz orlika krzykliwego *C. pomarina*.

Liczebność krukowatych (N=43 783) była najniższa na przestrzeni 4 lat badań. Największe spadki liczebności odnotowano dla gawrona o 34% oraz dla sójki o 86% w stosunku do średniej z lat 2008–2010. Stwierdzenie tylko 4 orzechówek w 2011 roku, zdaje się potwierdzać inwazyjny charakter pojawu w 2010 roku, podczas którego stwierdzono łącznie 1422 osobniki. Liczebność gołębiowych (N=75 608) była zbliżona do średniej z trzech poprzednich sezonów i tylko o 10% niższa od tej z roku 2010, kiedy zaobserwowano ich najwięcej (Kilon et al. 2013).

Serdecznie dziękujemy wszystkim obserwatorom którzy uczestniczyli w monitoringu ptaków na Mierzei Wiślanej w 2011 r. Obok autorów byli to: M. Betlejewicz, M. Broniszewska, D. Cząstkiewicz, M. Dyduch, M. Gawron, S. Janczyszyn, K. Jankowski, Z. Kajzer, R. Kapowicz, A. Kośmicka, T. Kozakiewicz, D. Kozłowski, T. Kułakowski, E. Kurach, P. Malczyk, A. Marczewski, P. Nagórski, S. Niziński, Z. Pestka, M. Polakowski, S. Rubacha, D. Sawicka, M. Skakuj, M. Sołowiej, P. Szczepaniak, D. Światała, M. Światała, M. Wawrowicz, B. Więckowska, P. Zięcik, A. Zwolińska, K. Zwoliński, I. Żyśko, K. Żyśko i inni. Badania dofinansowane były przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Praca Stowarzyszenia Obserwatorów Ptaków Wędrownych „Drapolicz” nr 5.

Migration of raptors *Acipiteriformes*, falcons *Falconiformes*, doves *Columbiformes* and crows *Corvidae* on the Vistula Spit in autumn 2011. We studied the migration of birds along the Vistula Spit from 15th August to 15th November 2011. Our aim was to determine the species and age structure as well as the migration dynamics of selected species of *Acipiteriformes*, *Falconiformes*, *Columbiformes* and *Corvidae*. During the autumn migration we recorded 131,848 inds. of 27 species (table 1). The most numerous were *Columbiformes* – 75,608 inds. represented by three species, including the dominant Common Wood Pigeon *Columba palumbus* – 74,411 inds. Six species of *Corvidae* gave a total of 43,783 inds., 20,597 of which were Rook *Corvus frugilegus*. *Acipiteriformes* and *Falconiformes* were represented by 12,457 inds. of 18 species. The dominant species in this group were Eurasian Sparrowhawk *Accipiter nisus* – 8,302 inds. and Common Buzzard *Buteo buteo* – 2,099 inds. Compared to autumns 2008 and 2010 the number of birds decreased by 4% and 17% respectively, while compared to autumn 2009 increased by 3%.

Literatura

- Bela G., Janczyszyn A., Kośmicki A. 2011. Wędrowka ptaków szponiastych *Falconiformes*, gołębiowatych *Columbiformes* i krukowatych *Corvidae* na Mierzei Wiślanej jesienią 2008 roku. Ptaki Pomorza 2: 75–92.
- Bela G., Janczyszyn A., Kośmicki A. 2012. Wędrowka ptaków szponiastych *Falconiformes*, gołębiowatych *Columbiformes* i krukowatych *Corvidae* na Mierzei Wiślanej jesienią 2009 roku. Ptaki Pomorza 3: 135–138.

Sprawozdania

Kilon D., Bela G., Kośmicki A., Janczyszyn A., Niemczyk A., Zientek P. 2013. Wędrówka ptaków szponiastych *Falconiformes*, gołębiowatych *Columbiformes* i krukowatych *Corvidae* na Mierzei Wiślanej jesienią 2010 roku. Ptaki Pomorza 4: 155–158.

Andrzej Kośmicki, Adam Janczyszyn, Artur Niemczyk, Dawid Kilon, Gerard Bela, Piotr Zientek, Stowarzyszenie Obserwatorów Ptaków Wędrownych DRAPOLICZ, Niedźwiedzica 1F, 82-103 Stegna, biuro@drapolicz.org.pl

Wędrówka ptaków szponiastych *Accipiteriformes* i sokołowych *Falconiformes* na Mierzei Wiślanej jesienią 2012 roku

ADAM JANCZYSZYN, ANDRZEJ KOŚMICKI, ARTUR NIEMCZYK,
DAWID KILON, GERARD BELA

W sprawozdaniu omówiono wyniki liczeń migrujących ptaków szponiastych *Accipiteriformes* i sokołowych *Falconiformes* prowadzonych w okresie jesiennej wędrówki 2012 roku na Mierzei Wiślanej. Liczenia stanowią kontynuację monitoringu wędrówki szponiastych realizowanego w latach 2008–2011. Obserwacje, jak co roku prowadzono z tego samego punktu (54°24'11"N, 19°31'17"E) w okresie od 15 sierpnia do 15 listopada, zgodnie z metodyką stosowaną we wcześniejszych latach (Bela et al. 2011).

Podczas badań stwierdzono łącznie 13 052 osobniki reprezentujące 15 gatunków z rzędu szponiastych i sokołowych (tab. 1). Jesienią 2012 roku odnotowano jak dotąd najwięcej ptaków szponiastych i sokołowych w ciągu pięciu sezonów monitoringu (Kośmicki et al. 2015). Do najliczniejszych gatunków należały: krogulec *Accipiter nisus* (N=9318), myszołów *Buteo buteo* (N=2317) oraz kobuz *Falco subbuteo* (N=471). Dynamikę przelotu wybranych gatunków obserwowanych w 2012 roku przedstawiono na rys. 1.

W odniesieniu do wyników z 2011 roku zanotowano wzrost liczebności wszystkich stwierdzonych ptaków szponiastych i sokołowych o 5% (Kośmicki et al. 2015), a w stosunku do średniej z lat 2008–2011 (N=10 965; Bela et al. 2011, 2012, Kilon et al. 2013, Kośmicki et al. 2015) wynik z 2012 roku był o 19% wyższy. W przypadku krogulca, liczba stwierdzonych osobników była największa od momentu rozpoczęcia liczeń i wynosiła 9318 os., a więc o 55% więcej niż średnia z 4 sezonów (N=6013), a w porównaniu z poprzednim sezonem wzrost wyniósł 12% (Kośmicki et al. 2015). Myszołów był nieznacznie liczniejszy niż jesienią 2011 (Kośmicki et al. 2015), jednak w odniesieniu do średniej liczebności z lat 2008–2011 wynoszącej 3170 os. nastąpił spadek o 27%. Wyraźny wzrost liczebności odnotowano u kobuza (rys. 2), stwierdzono 471 osobników, czyli aż o 74% więcej od średniej liczby tego gatunku (N=270) w latach 2008–2011. Najwyższy wynik zanotowano dla sokoła wędrownego *F. peregrinus*, którego łączna liczebność w